

FOKUS: BOSNIA – 25 ÅR ETTER SEBRENICA

Innledning: Bosnia-Hercegovina 25 år etter Srebrenica

Torkel Brekke

OsloMet – storbyuniversitet

I juli i år er det 25 år siden styrkene til Radko Mladić, øverstkommanderende for den bosnisk-serbiske hæren, inntok Srebrenica og massakrerte 8000 sivile med et inkompetent og handlingslammet FN som tilskuer. Massakren kom ikke som en overraskelse. Man hadde solid informasjon om at de bosniske serberne hadde etnisk rensing mot bosniske muslimer som intensjon, blant annet fordi lignende massakrer allerede hadde funnet sted i landsbyer i Prijedor kommune nordvest i Bosnia. Der var flere tusen sivile bosnjaker og et hundretalls kroater blitt myrdet av bosnisk-serbiske styrker i 1992. Men til tross for kunnskapen om at serbiske ekstremister hadde etnisk rensing som mål, fortsatte både norske og andre lands politikere og diplomater å snakke om at situasjonen var komplisert, og at den bare kunne løses ved forhandlingsbordet.

Denne historien om krig og folkemord og om det internasjonale samfunnets svik er bakgrunnen for de fire artiklene i denne seksjonen av *Internasjonal Politikk*. Svein Mønnesland forklarer den internasjonale dynamikken som gjorde at massakren i Srebrenica kunne skje sommeren for 25 år siden. Jon Kværne beskriver i sin artikkel den fastlåste og frustrerende politiske situasjonen i landet i dag. Edin Kozarics tekst er mer personlig og tar utgangspunkt i hans erfaringer med livet som flyktning fra Bosnia-Hercegovina til Norge. Torkel Brekkes tekst handler om Bosnia-Hercegovinas forhold til EU.

Nå, 25 år senere, er verden stort sett opptatt av helt andre ting enn situasjonen på Vest-Balkan. EU har lenge slitt med en frustrerende Brexit-prosess, og våren 2020 har pandemien med COVID-19 vært det sentrale temaet for mediene i hele verden.

---

*Kontaktinformasjon: Torkel Brekke, e-post: torkelbr@oslomet.no

©2020 Torkel Brekke. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.

Citation: Torkel Brekke (2020). Innledning: Bosnia-Hercegovina 25 år etter Srebrenica. *Internasjonal Politikk*, 78(2): 193–194. <http://dx.doi.org/10.23865/intpol.v78.2390>

Men vi som har skrevet de fire artiklene her, mener at det er viktig å opprettholde oppmerksomhet på Bosnia-Hercegovina fordi landet sårt trenger politisk reform og økonomisk vekst, noe som best kan oppnås med integrering i det europeiske fellesskapet gjennom medlemskap i EU.

I oktober 2018 sa daværende president for EU-kommisjonen Jean-Claude Juncker at det er fare for ny krig på Vest-Balkan hvis ikke landene opplevde at de hadde klare utsikter til medlemskap i EU. Slik risiko for væpnet konflikt er selvsagt lavere i dag enn den var ved inngangen til 1990-tallet, med de gigantiske geopolitiske endringene som fant sted i kjølvannet av Sovjetunionens oppløsning, og raskt økende uenighet mellom Jugoslavias republikker om landets framtid. Likevel er det naivt å ikke tenke på muligheten for at konflikter blusser opp på nytt. Den serbiske nasjonalismen og separatismen i Republika Srpska er ikke borte, og de politiske elitene i begge av Bosnia-Hercegovinas enheter viser svak evne til reform og konstruktivt samarbeid på tvers av etniske skillelinjer. Samtidig driver stormakter som Russland, Tyrkia og Kina sine kyniske spill for økt innflytelse på Vest-Balkan som i mange andre deler av verden. Både Bosnia-Hercegovina og Europa trenger en mer stabil og varig politisk løsning for landet enn den man har i dag.